

Rapport värmepumpar 2020

Folksam

Gör ett Bra val av värmepump, rapport 2020

Folksam har återkommande granskat marknaden för värmepumpar – den senaste jämförelsen gjordes 2016. Sedan dess har mycket hänt när det gäller den tekniska utvecklingen. Det finns därför ett stort behov av en ny jämförelse mellan de olika produkterna.

För en privatperson är det svårt att hänga med i den tekniska utvecklingen, och att välja uppvärmningssystem för bostaden är ingen lätt uppgift. Vi vill därför underlätta för våra kunder att göra hållbara val genom att jämföra värmepumpar.

Ska ge en god besparing

Att installera en värmepump är idag ett energieffektivt sätt att värma sin bostad.

En värmepump ska hålla under många år och ge en god besparing under tiden. Vi vill med vår rapport göra det enklare för dig att jämföra olika fabrikat och modeller innan du gör den viktiga investeringen i en ny värmepump. Ett val som ger dig ett modernt, ekonomiskt och hållbart värmesystem.

I vår jämförelse tittar vi närmare på fyra områden – effektivitet, miljö, funktion och garanti.

Vi hoppas att du som husägare får nytta av vår rapport!

Erik Arvidsson
Skadeförebyggare Folksam

Har värmepumparna blivit bättre sedan vår senaste jämförelse

Värmepumparna utvecklas hela tiden. De blir både energisnålare och innehåller fler funktioner. En trend är att fler värmepumpar har funktioner för övervakning och styrning, till exempel via appar – de är idag mer uppkopplade. Utvecklingen går också mot funktioner där kyla enklare ska gå att koppla in vid behov.

Trots att branschen fått hantera en stor förändring i och med skärpt lagstiftning kring köldmedier (den gas som driver den kyltekniska processen i värmepumpen) är många av de nya produkterna energisnåla. EU:s förordning 517/2014 om fluorerade växthusgaser trädde i kraft 1 jan 2017. Förordningen har medfört att tillverkarna i viss mån fått ta fram produkter med nya köldmedier med lägre innehåll av växthusgaser

Energieffektivitet

En tydlig förbättring har skett avseende energieffektiviteten för varmvattenuppvärmning. De nyare modellerna som kommer ut på marknaden har i många fall 20-30 procents högre energieffektivitet än tidigare. Detta gör också att flera värmepumpar gått från A till A+ i energimärkningens klassning av varmvattenuppvärmning.

De nyare modellerna har också blivit något bättre i energieffektivitet för uppvärmning. Förbättringen är långt ifrån lika tydlig, men även en liten förbättring kan ge god energibesparing över tid.

Olika varvtal

Trenden är också tydlig. Fler värmepumpar idag är varvtalsstyrda – 9 av 16 jämfört med 8 av 20 vid jämförelsen 2016. Det är kompressorn i värmepumpen som kan gå på olika varvtal beroende på vilket värmebehov som huset har för tillfället. När värmepumpen går på lägre varvtal minskar elförbrukningen för att driva kompressorn.

Konstruktionen ska hålla länge

En viktig aspekt är risken att det uppstår problem som inte visar sig förrän efter flera år. I värmepumpar finns många tekniska konstruktioner som ska hålla mycket länge. Att göra förändringar i dessa kan påverka livslängden på ett negativt sätt. Den snabba omställningen av produktionen på grund av lagstiftning, ökar risken för att produkterna inte hunnit långtids-testats ordentligt.

Bra att veta!

Ligger det någon sanning i påståendet att vissa gaser kan komma att förbjudas och att värmepumpsanläggningar kommer att behöva skrotas när kylkretsen repareras? Detta stämmer inte – däremot påverkas priset på vissa typer av köldmedier i takt med att de utfasas.

Vad är köldmedia?

En gas som befinner sig i en sluten krets i värmepumpen. Gasen förflyttar värme väldigt effektivt. Den hämtar värme ur t.ex. ett borrhål och släpper ut den i ditt hus. Detta sker genom att trycka ihop (komprimera) gasen med hjälp av en kompressor.

Välj rätt reparatör

Att värmepumpar går sönder är förmodligen något du som husägare får leva med. När det händer är det bra att veta vart du ska vända sig. Förutom att stämma av med ditt försäkringsbolag är det bra att gå in på respektive leverantörs hemsida. Där har de flesta stora leverantörerna tips på företag som kan deras produkter allra bäst. Dessa företag brukar normalt kunna felsöka värmepumpens alla delar – även kylkretsen. Att få hjälp av en bra värmepumpstekniker spar både tid och pengar. Dessutom har många av dessa företag med sig de vanligaste reservdelarna i bilen.

Tänk också på att vara försiktig i samband med att du behöver hjälp under jourtid – kvällar, nätter och helger. Många företag är mycket dyra och det är inte säkert att de har tillräcklig kunskap om den anläggning du har. Sök i första hand information kring reparatör hos respektive tillverkares hemsida, Svenska kyl och värmepumpsföreningen eller kontakta ditt försäkringsbolag för att få tag i en kvalitetssäkrad reparatör.

Ingrepp i kylkrets

I en del fall saknar reparatören dessutom de certifieringar som krävs för felsökning och åtgärd vilket kan innebära att både du som kund och reparatören begår lagbrott. Det avser alla fall där felsökning och ingrepp görs i värmepumpens kylkrets. Både företaget och den person som utför åtgärderna ska kunna visa att de är certifierade och ackrediterade. Man kan också, som privatperson, kontrollera detta på incertonline.se.

Brist på tekniker

I branschen finns idag många seriösa företag med kompetent personal. Men det råder stor brist på framförallt värmepumpstekniker (kyltekniker) och i framtiden blir bristen än större. Enligt SKVPs (Svenska kyl- och värmepumpsföreningens) prognos saknas idag cirka 1000 tekniker. Behovet de kommande sex åren motsvarar 6 000 nyanställningar.

Problemet är också att utbildningsplatser saknas – plus att det är svårt att fylla platser med sökande. Därför tvingas reparatörerna prioritera bland ärendena vilket driver upp kostnaderna för reparationer och en lång åtgärds tid påverkar besparingen. Att tvingas låta värmepumpen gå på nöddrift (elpatron) en månad på vintern kan kosta flera tusen kronor i dyrare elräkning.

Folksam ställer sig bakom att man från myndighetshåll aktivt verkar för att kompetens utbildas. Det är en viktig både för att upprätthålla kvalitet i branschen, hålla nere kostnaderna för reparationer men också för att du som ägare av en värmepump ska känna dig trygg med att kunna få hjälp i rimlig tid när det är fel på utrustningen.

Kvalitetssäkring

Heat Pump Keymark – i många delar av Europa ställs krav på kvalitetssäkring via oberoende kontrollorgan. Det krävs dock ännu inte i Sverige. Folksam ser ett stort värde i att produkterna har genomgått olika kvalitetssäkrande kontroller av tredje part.

Faktiska tester av produkter är annars inte vanliga. KVI har ett test för luftvärmepumpar. I detta test bedöms besparingen för olika typhus i olika geografiska områden i Sverige (Malmö, Stockholm och Luleå). Se test: <https://kvi.se/kvi-test-luftvarmepumpar/>

Att värmepumpar testas av oberoende parter är en viktig del i såväl produktutveckling som för en långsiktig trovärdighet för branschen. Folksam ser mycket positivt på den här typen av kvalitetssäkring.

Åtgärder vid skada

Folksams råd om din värmepump behöver repareras

- Hör av dig till ditt försäkringsbolag direkt när du får, eller misstänker, en skada på din värmepump.
- Kontrollera på värmepumptillverkarens hemsida att reparatören är serviceombud för märket.
- Kontrollera att reparatören har de certifieringar som krävs, se www.incertonline.se.
- Reparatören bör även vara ansluten till branschorganet www.skvp.se. I vissa fall ska reparatören även vara ackrediterad av Swedac för tryckkontroll.

Hållbarhet och cirkulär ekonomi – vägen framåt

Folksams bedömning är att värmepumpar är en hållbar investering. Det förutsätter att det är en värmepump av god kvalitet och att installationen och dimensioneringen är rätt utförd. Men branschen talar också om cirkulär ekonomi. Folksam ser detta som ett intressant område att utveckla både för branschen och för försäkringsbolagen.

Så täcker försäkringen

Värmepumpen omfattas genom din villaförsäkring. Har du en värmepump i ditt fritidshus är det genom fritidshusförsäkringen.

Om din värmepump går sönder är det flera saker som påverkar hur mycket du får i ersättning från oss:

- Typ av värmepump
- Ålder på anläggningen
- Om du har valt Bas eller Stor i din villahemsförsäkring
- Din självrisk
- Om det finns garanti eller liknande
- Om du har en värmepumpsförsäkring hos ett annat försäkringsbolag

Tänk på att alltid kontakta oss innan reparationen påbörjas.

Vilka åldersavdrag och vilken självrisk gäller?

- Luft- eller luftvärmepumpsanläggning. Två år utan åldersavdrag och sedan 15 procents avdrag per påbörjat år.
- Övriga värmepumpsanläggningar. Två år utan åldersavdrag och sedan 10 procents avdrag per påbörjat år.
- Om du har valt Folksams stora villahemsförsäkring blir åldersavdraget högst 10 000 kronor, så länge anläggningen inte är helt avskriven enligt ovan. Det vill säga efter nio påbörjade år för luft- eller luftvärmepumpsanläggning och efter tolv påbörjade år för övriga anläggningar. Åldersavdraget gäller både vid byte och reparation av anläggningen.
- Självrisken är 1 800 kronor. Om du har valt en högre grundsjälvrisk för din försäkring, är det den som gäller.